SYNONYMIC INTERFERENCES WITHIN THE FORESTRY TERMINOLOGY

Simona Sandu (Pîrvulescu)

PhD Student, University of Craiova

Abstract: Rejected by the adepts of internal terminology and accepted by those in favour of descriptive-linguistic terminology, synonymy is one of the sense relations at work also in the field of the forestry terminology. Synonymic occurrences have also been identified within the definitions found in national and international specific standards. Synonymy helps organizing the active forestry-specific lexicon by intermediating the identification of semantic equivalences in the case of forestry-specific lexical units, thus facilitating the systematization and correct taxonomization of the active specific lexicon. By accepting the relation of synonymy in this lexical field, the objective of making the specialized discourse scientifically accessible to average non-expert speakers of Romanian is a step closer to becoming a reality.

Keywords: forestry, sense relation, synonymy, term, synonymic typology

1. **Introducere.** Co-existența pădurii cu omenirea încă de la începuturi se manifestă și în varietatea și în cantitatea materialului lingvistic care alcătuiește inventarul lexicului forestier. Foarte bogat și cu ramificații semantice și în teritoriul lingvistic al altor domenii tehnico-științifice, lexicul forestier poate fi accesibil vorbitorului obișnuit prin abordarea termenilor prin prisma relațiilor semantice al căror rol este de a identifica echivalențe semantice sau opoziții semantice pe baza comparării sau a diferențierii. Utilizarea relațiilor semantice contribuie la înțelegerea corectă a termenilor specifici domeniului forestier, la sistematizarea și ierarhizarea corectă a lexicului forestier. Din cadrul relațiilor semantice, în articolul de față ne propunem să abordăm relația de sinonimie (tipologia sinonimică) existentă în domeniul terminologiei forestiere, prin identificarea ocurențelor sinonimice în corpul definițiilor cuprinse în standarde (naționale și internaționale) de specialitate forestieră.

2. **Interferențe sinonimice în arealul terminologiei forestiere.** Respinsă de adepții terminologiei interne, acceptată de adepții terminologiei descriptiv-lingvistice, sinonimia[1] contribuie la organizarea lexicului forestier fiind ocurentă între unități de limbă date dacă acestea „*desemnează în mod global același obiect în situații în care distribuția dialectală și cea stilistico-funcțională sunt neglijate (conștient sau nu)*.”[2] Greu acceptată în interiorul terminologiilor domeniilor tehnico-științifice, sinonimia a cunoscut o serie de încercări de tipologizare. Interesantă ni se pare centralizarea realizată de Spillner[3] cu privire la tipuri posibile de sinonime – tipuri pe care le putem identifica și pe teritoriul terminologiei forestiere:

a) Sinonimie „*dintre o siglă și forma ei dezvoltată*”:

[1] „*Sinonimia este un tip de relație semantică (o legătură de sens) ce se stabilește între cuvinte care au semnificații atât de apropiate încât le considerăm identice*.” (Bidu-Vrănceanu, 2005: 90).
[2] Bidu-Vrănceanu, 2005: 96.
[3] Vezi Spillner, *Terminologies et connotations*, 1994: 59, apud Bidu-Vrănceanu, 2007: 122.

BDD-A32443 © 2020 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:22 UTC)

Referitor la forma de bază a coroanei (pct. 4.2.2.2. din standardul STAS 8175-79) sunt înregistrate

următoarele simboluri (urmate de formele lor dezvoltate):

S = sferică
O = ovală
P = piramidală
Tb = tabulară

Referitor la zonele fitogeografice avute în vedere la alegerea speciilor pentru plantațiile rutiere, sunt înregistrate următoarele simboluri[4] urmate de formele lor dezvoltate:

S – zona stepei cu subzona:
Ss – silvostepei (stepă cu păduri)
F – zona forestieră cu subzonele:
FC – forestieră de câmpie (stejar)
FD – forestieră de deal (gorun, gorun cu fag, fag)
FM – forestieră montană
FM1 – montană inferioară cu fag sau fag cu răşinoase
FM2 – montană mijlocie cu fag, fag cu răşinoase sau numai răşinoase
FM3 – montană superioară cu molid şi jnepeni

Referitor la categoriile de plantații[5], sunt înregistrate următoarele simboluri cu formele lor dezvoltate:

M – masive de arbori şi arbuşti
Gr – grupe (buchete, grupe, pâlcuri)
Pf – perdele forestiere
Td – plantații în terenuri degradate şi neproductive
R – plantații în rânduri
Gv – garduri vii
I – arbori izolați

b) Sinonimie între denumiri latineşti[6] savante şi alte denumiri (mai mult sau mai puțin populare):

Acer Pseudoplatanus = platan
Picea Abies (L.) Karst. = molid
Larix Decidua Mill. = larice, zadă, crin
Pinus Sylvestris L. = pin silvestru, pin comun
Pinus Nigra Am. = pin negru, pin austriac
Salix = salcie

Remarcăm faptul că, în dicționarele de uz general, intrările sunt reprezentate de denumirile, mai mult sau mai puțin populare, ale speciilor de arbori/arbuşti, denumirea savantă fiind precizată la finalul definiției, de exemplu:

„***platan***[1] *sm* [At: CANTEMIR, IST. 119 / V: (îrg) ~***ă***, (înv) ~***ant***~ (Pl: ~*uri*) *sn*, (reg) ***plată*** *sf* / A: şi (înv) *platan* / Pl: ~*i* / E: lat ***platanus,*** ngr ***πλάτανος***, fr ***platane***] (Bot) **1** Gen de arbori exotici cu scoarța trunchiului exfoliată, lăsând vizibilă scoarța internă, netedă şi gălbuie, cu frunze lungi pețiolate, palmat-lobate, cultivați ca plante ornamentale (*Platanus*). **2**

[4] Preluate din standardul STAS 8175-79 *Plantații rutiere. Clasificare, terminologie şi criterii de alegere a speciilor lemnoase*, pct. 4.2.5.
[5] Preluate din standardul STAS 8175-79 *Plantații rutiere. Clasificare, terminologie şi criterii de alegere a speciilor lemnoase*, pct. 4.2.6.
[6] Denumirile latineşti ale speciilor de arbori reprezintă unități terminologice înțelese numai de specialişti care, în baza acestor denumiri, realizează ierarhizarea speciilor respective. Atât denumirile latineşti, cât şi ierarhizarea speciilor sunt inaccesibile vorbitorului nespecialist.

BDD-A32443 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:22 UTC)

(Pex) Arbore care face parte din genul platan (**1**). **3** (Reg) Cenușar (*Ailanthus altissima*)." (MDA, II, 2010: 408)

„***molid*** *sm* [At: CUV.D. BĂTR. I, 293 / V: ~lidf, ~ift (Pl: ~ifti, ~ifzi), ~iv, (reg***) molim, molin, molit, ~litv, moliv*** / Pl: ~izi / E: cf alb *molikë*] 1. Arbore din familia pinaceelor, înalt până la 50 de metri, cu coroana piramidală, tulpina dreaptă, frunzele în formă de ace, de un verde strălucitor Si: *brad, brad-roșu, brad-negru, (*reg*) molidar (***1***)molete*[2]*, (***6***) (Picea excelsa).* **2** (Rot; Ban, Trs) Pin (*Pinus*). **3** (Bot; Ban; Trs; șîc ~ **mic**) Jep (*Pinus pumilio*). **4** (Bot; Ban, Trs) Tisă (*Taxus baccata*)." (MDA, II, 2010: 45)

„***larice*** *sf [*At: COD SILV. / V: (reg): ~***ită, lariș*** *sn, (înv)* ~***ici*** *sm,* ***laris*** *sm,* ***larce*** / Pl: ~*ici* / E: lat ***larix***, it ***larice***] (Bot) Zadă (*Larix decidua*)." (MDA, I, 2010: 1312)

„***pin***[2] *sm* [At: VARLAAM, C. 439 / V: (reg) ***chin, spcin*** / Pl: ~*i* / E: ml ***pinus***] **1** (Șîc **~-de-munte, ~-roșu, ~-silvestru**) Arbore înalt, cu coroană mare, cu ramurile întinse orizontal, cu scoarța roșie-cărămizie, cu frunzele persistente, sub formă de ace lungi de 4-7 cm, de culoare verde-albăstruie sau cenușie, dispuse câte două, și cu inflorescența sub formă de conuri de culoare brună-cenușie Si: (reg) *brad, brad-de-munte, cățuni, cetină, chifăr, jolcă, luciu, mălin, molete*[2]*, molid, schin, silhă, sosenca, zadă, (Pinus silvestris).* **2** (Bot; reg; șîc **~-mic, ~-u-ăl-mic, ~-pitic, ~-de-piatră, ~-strâmb, ~-târâtor)** Jneapăn (*Pinus mugo*). **3** (Bot; reg; șîc **~-de-munte)** Zâmbru (Pinus cembra). **4** (Șîc:**~-de-Banat, ~-negru-de-Banat)** Arbore înalt, cu coroana largă, neregulată și tabulară, cu ramurile orizontale, cu frunzele persistente, în formă de ace rigide, cu inflorescență sub formă de conuri de culoare galbenă-verzuie (*Pinus pallasiana banatica*). **5** (Îc) **~-strob (**sau **~-moale, ~-american, ~-mirositor)** Arbore înalt, cu coroana regulată, piramidală, cu scoarța de culoare verzuie-cenușie, cu frunzele persistente, sub formă de ace lungi, de culoare verzuie-albăstruie dispuse câte cinci, cu inflorescența în formă de conuri lungi și ușor încovoiate (*Pinus strobus*). **6** (Îc) **~-negru (**sau **~-austriac, ~-negru-austriac)** Arbore înalt, cu coroana largă, cu trunchiul drept și adânc brăzdat, cu frunzele persistente, sub formă de ace lungi, rigide și de culoare verde întunecată, dispuse câte cinci, cu inflorescența în formă de conuri lungi de culoare brună-cenușie Si: (reg) *brăduiță (Pinus nigra)*. **7** (Îc) **~-maritim** Pin (**1**) cu lemnul poros și bogat în rășină, plantat pentru fixarea dunelor mișcătoare (*Pinus maritima).* **8** (Bot; reg; șîc: **chin-înalt**, **~-roșu**) Molid (*Picea excelsa*). **9** (Bot; înv; șîc: **~-alb)** Brad (*Abies alba*). **10** Lemn de pin[2] (**1-9**), folosit în industrie, construcții sau drept combustibil." (MDA, II, 2010: 381)

„***salcie***[1] *sf* [At: PSALT. 285 / V: (îvp) ***~lce*** (Pl: *sălci, selci*), (pop) ***~lcă,*** (înv) ***sălcie*** / Pl: *sălcii,* (rar) ~*ii* / E: ml ***salix, -icis***] **1** (Șîc **salcă-amărâtă, salcă-aplecată, salcă-bițoasă, salcă-care-plânge, salcă-domnească, salcă-plecată, salcă-sălbatică, salcă-supărată, salce-mlăjoasă, ~-pletoasă, ~-plângătoare, ~-jalnică, ~-moartă, ~-plecată, ~-albă, ~-bătrână, ~-poloasă, ~-răchitoasă**) Arbore cu ramuri foarte lungi, subțiri și flexibile, care sunt aplecate în jos Si: (reg) *lozie, răchită, răchițică, sălcuță* (**3**), (*Salix babylonica*). **2** (Reg; îc **~-albă, ~-alburie**) Mic arbore cu ramurile erecte și flexibile, cu lemn ușor, moale, a cărui scoarță conține salicilina, folosită în medicină, iar frunzele tanin, utilizat la tăbăcitul pieilor Si: (reg) *lozie, răchită, sălcuță* (**4**) (*Salix alba*). **3** (Rar; șîc **~-de munte, ~-pentandră**) Arbore înalt până la 12 m, cu scoarța brună închisă, cu frunzele fin și dens dințate, mirositoare și lucioase, cu florile galbene-verzui și cu fructul capsulă ovală lanceolată *(Salix pentandra).* **4** (Rar; șîc **~-triandră**) Arbust cu ramurile lungi, subțiri și flexibile, cu frunzele lanceolate sau oblonge, ascuțite și dințate, de culoare verde închis, lucioase pe partea superioară, cu flori galbene-verzui și cu fructul capsulă *(Salix triandra).* **5** (Bot; reg; șîc **salce-crestată, ~-căprească, ~-moale, ~-de-munte**) Iov *(Salix capraea).* **6** (Bot; reg: șîc **~-fragedă, ~-plesnitoare**) Răchită *(Salix fragilis).* **7** (Bot; reg: șîc **~-roșie, ~-purpurie, salce-neagră**) Răchită roșie *(Salix purpurea).* **8** (Bot; reg: șîc **salce-vânjoasă, ~-de-mlaje, ~-roșie, ~-americană**) Mlajă *(Salix viminalis).* **9** (Bot; reg: șîc **~-albicioasă**) Mlajă *(Salix incana).* **10** (Reg; șîc **salce-aurită**) Arbore cu frunze foarte subțiri și lungi, de culoare verde închis și cu nervuri foarte pronunțate

BDD-A32443 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:22 UTC)

(Salix aurita). **11** (Bot; reg; șîc **~-cenușie, ~-sălbatică**) Zălog *(Salix cinerea).* **12** (Reg) Arbore din familia salicaceelor, cu ramuri lungi, subțiri și mlădioase, cu frunze lanceolate, cu flori galbene-verzui, dispuse în amenți *(Salix rubens).* **13** (Reg) Arbore din familia salicaceelor, cu ramuri lungi, subțiri, și mlădioase, cu frunze lanceolate, cu flori galbene-verzui *(Salix rubra).* **14** (Bot; reg) Iov *(Salix silesiaca).* **15** (Îc) **~-brumărie** (sau rar, **-dafnoidă**) Arbore cu frunzele ca ale dafinului *(Salix daphnoides).* **16** (Îc) **Salce-cu-foi-de-mirt** Arbore care are frunzele ca ale mirtului *(Salix myrsinites).* **17** (Îc) **Salce-cu-foi-de-rozmarin** (sau ***-târâtoare***) Arbore care are frunzele liniare, verzi închise ca ale rozmarinului *(Salix rozmarinifolia).* **18** (Îc) **~-pitică** (sau rar, **-reticulată, -retusă**) Arbust alpin care crește în boschete, cu frunze mici, lucioase, având pe partea inferioară nervuri proeminente *(Salix retusa).* **19** (Îc) **~-de-pârâu** Arbore cu lujeri subțiri, verzui sau bruni, cu frunze late, relativ mici, rotunjite, de culoare verde închis, lucitoare, cu nervuri subțiri *(Salix starkeana).* **20** (Îc) **Salce-galbenă** Arbore cu lujeri de culoare galbenă sau galbenă-roșcată *(Salix alba vitellina).[...]* **28** (Bot; reg; șîc **~-mirositoare, salcă-domnească, salcă-ce-miroase-frumos**) Răchițică *(Elaeagnus angustifolia).*" (MDA, II, 2010: 748)

Constatăm că, în cadrul definiției lexicografice, sunt cuprinse variante lexicale, forme regionale și sinonime (regionale) ale termenului. Definițiile prestiințifice – care cuprind și sinonime (lexicale) – prezintă, la nivel minimal, informații referitoare la taxonomia termenului.

c)Alte tipuri de sinonime identificate în standarde: referentul este o sintagmă terminologică

formată din 2 – 3 termeni, iar sinonimul este tot o sintagmă bimembră/plurimembră:

arboret normal[7] *= arboret optim structurat*
avizarea temei de proiectare[8] *= conferința I de amenajare*
ciclu de conversiune[9] *= durată de conversiune*
cotă de tăiere[10] *= volumul tăierilor*
fond de producție normal[11] *= fond de producție optim*
preavizarea amenajamentului[12] *= conferința a II-a de amenajare*
subparcelă[13] *= unitate amenajistică*
tip de structură regulată[14] *= tip de structură echienă*[15]
unitate de producție și protecție[16] *= unitate de producție*

[7] *arboret normal = „arboret care prin structura și calitatea sa corespunde în cel mai înalt grad, atât funcțiilor economico-sociale ori ecologice atribuite, cât și condițiilor staționale" (*STAS 4579/1-90: pct. 2.14).
[8] *avizarea temei de proiectare = „analiză tehnico-științifică în scopul stabilirii directivelor referitoare la amenajarea pădurilor într-un ocol silvic"* (STAS 4579/1-90: pct. 2.25).
[9] *ciclu de conversiune = „ciclu tranzitoriu, adoptat în cazul pădurilor pentru care regimul de gospodărire se modifică prin trecerea de la crâng la codru"* (STAS 4579/1-90: pct. 2.35).
[10] *cotă de tăiere = „cantitatea de material lemnos de recoltat anual pe unități de gospodărire și administrative, în profil teritorial și la nivel republican, fixată prin plan în limitele posibilității stabilită de amenajament pentru pădurile respective (*STAS 4579/1-90: pct.2.51).
[11] *fond de producție normal = „mărimea fondului de producție corespunzătoare maximului de eficacitate funcțională pentru producția de masă lemnoasă*" (STAS 4579/1-90: pct. 2.74).
[12] *preavizarea amenajamentului = „analiză tehnico-științifică în vederea acceptării prealabile a soluțiilor preconizate de proiectanți la elaborarea amenajamentului"* (STAS 4579/1-90: pct. 2.126).
[13] *subparcelă = „porțiune distinctă din cadrul unei parcele, omogenă sub raportul structurii pădurii și al condițiilor staționale, delimitată ca unitate independentă de planificare, de aplicare a lucrărilor silvice, de evidență și control"* (STAS 4579/1-90: pct. 2.152).
[14] *tip de structură regulată = „tip de structură caracterizat printr-un profil uniform și o curbă de distribuție a numărului de arbori pe categorii de diametre apropiată de distribuția normală, vârsta arborilor componenți fiind aceeași (sau practic aceeași)"* (STAS 4579/1-90: pct. 2.171).
[15] *tip de structură echienă = tip de structură caracterizat printr-un profil uniform și o curbă de distribuție a numărului de arbori pe categorii de diametre apropiată de distribuția normală, vârsta arborilor componenți diferă cu cel mult 5 ani.*

BDD-A32443 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:22 UTC)

unitate de protecție și producție[17] *= unitate de protecție*

Constatăm că, în cazul sintagmelor terminologice din cadrul grupei c), informația semantică este inabordabilă pentru un vorbitor nespecialist deși sintagmele terminologice cuprind și elemente din lexicul comun. Fixarea, în uz, a acestor tipuri de sintagme terminologice (referenți și sinonime) contribuire la existența codului deschis numai specialiștilor din domeniul forestier, decodarea lor necesitând lectura definiției terminologice și a definiției lexicografice. Existența unor astfel de fapte lingvistice – fără alte detalieri semantice, fără ocurență contextuală – ar putea împiedica exercitarea rolului sinonimiei de a explica denominalizările unor concepte (explicarea sensului denotativ al termenilor științifici), de a detalia definiția termenului sau de a facilita comunicarea între specialiști (cu referire strictă la abrevieri).

3. Concluzii. Prezența relației de sinonimie în corpul definițiilor terminologice consolidează

argumentele abordării terminologiei din perspectivă descriptiv-lingvistică, contribuind la permutarea termenului de pe poziția de termen – etichetă (monosemantic, monoreferențial) pe poziția de termen-unitate lexicală a cărui informație semantică este actualizată în funcție de context. Analiza sensurilor termenilor forestieri cu ajutorul relației de sinonimie intermediază dezambiguizarea discursului specializat, facilitând accesul vorbitorilor nespecialiști la discursul forestier.

BIBLIOGRAPHY

Bidu-Vrănceanu, Angela, Forăscu, Narcisa, *Limba română contemporană: lexicul*, Editura Humanitas Educațional, București, 2005.

MDA = Academia Română, *Micul dicționar academic*, vol. I-II, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.

Standardul STAS 8175-79 *Plantații rutiere. Clasificare, terminologie și criterii de alegere a speciilor lemnoase*

Standardul STAS 4579/1-90 *Amenajarea pădurilor și evaluarea resurselor forestiere. Amenajarea*

pădurilor. Terminologie.

Standardul STAS 4579/2-90 *Amenajarea pădurilor și evaluarea resurselor forestiere. Resurse forestiere lemnoase. Terminologie.*

[16] *unitate de producție și protecție = „subdiviziune teritorială de bază a unui ocol silvic, în cadrul căreia pădurile constituie, de regulă, obiect independent de organizare și control, în scop de producție și protecție și pentru care se elaborează un amenajament distinct”* (STAS 4579/1-90: pct. 2.176).

[17] *unitate de protecție și producție = „subdiviziune teritorială de bază a unui ocol silvic, în cadrul căreia pădurile constituie, de regulă, obiect independent de organizare și control, în scop principal de protecție și, uneori, de producție, pentru care se elaborează un amenajament distinct”* (STAS 4579/1-90: pct. 2.177).

BDD-A32443 © 2020 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:22 UTC)